

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนั้น ผู้เรียนจึงได้ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้ทันต่อสถานการณ์และมีคุณภาพ และเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558 : 43) กล่าวว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นคนมีปัญญาเพราะปัญญาของคนจะช่วยในการพัฒนาชาติ การศึกษาในยุคนี้ควรใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้เน้นการศึกษาผ่านปวงชน เป็นการศึกษาที่เน้นวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และรวมพลังการเรียนรู้การสอนที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง โรงเรียนต้องจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐาน ทักษะการคิดเพื่อสร้างความรู้ ค้นหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเลือก และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

การพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการบริหารจัดการคุณภาพ การศึกษาเพื่อการสร้างสรรคความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่จะตอบสนองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และค่านิยมแบบประชาธิปไตย โดยมีจุดหมายที่จะทำให้ การจัดการศึกษาที่มีรูปแบบเป็นการศึกษาเพื่อสร้างคน สร้างงานและสร้างชาติในอนาคตต่อไปการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียน เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. 2557 : 400) และรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย เป็นรูปแบบของระบบที่คลี่คลายแบบเปิดที่มุ่งผู้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมุ่งการเปลี่ยนแปลง คือเป็นยุคความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลง ถ่ายโอน และเชื่อมโยงทั่วถึงกันอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังความสามารถร่วมกันของคนในองค์กร เพื่อปรับเปลี่ยนปรับตัวพัฒนาคุณภาพให้ทัน

และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ของนักเรียนรวมถึง ครูทุกคนในองค์กร ดังนั้นวิถี การเรียนรู้บนฐานการปฏิบัติในงานร่วมกันของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญ ในการบริหารงานวิชาการทั้งในระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน จนถึง ระดับชาติ ควรให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนา หรือปฏิรูปการจัดการศึกษาในชุมชนของตนเอง โดยมุ่งการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยคุณภาพทางวิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญ

ดังนั้นผู้บริหารควรมีทักษะในการบริหารสถานศึกษาตามภารกิจหลักซึ่งมีความสำคัญมาก โดยอาศัยการทำงานร่วมกับครู บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องคำนึงถึงความแตกต่างของ ครู บุคลากรทางการศึกษา เมื่อมีการทำงานร่วมกัน โดยการมีทักษะทางการบริหารต่อ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่สามารถจะครอบคลุมภารกิจ และบทบาทได้ทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีทักษะการบริหาร 3 ด้านที่ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz, 2005 : 45) ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทักษะตนเองให้เป็นผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีศักยภาพ โดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มีความสามารถ มีความเข้าใจ มีทักษะในเชิงการบริหารงานเป็นอย่างดี กล้าคิด กล้าพูดกล้าตัดสินใจ เป็นนักประสานงาน ที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นผู้นำโดยเฉพาะความเป็น ผู้นำทางด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลรู้เท่าทัน สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยสามารถเป็นผู้นำไปสู่การปฏิบัติ และรู้จักระดม ทรัพยากรการบริหารทั้งหมดมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ในการบริหารงานสูงสุด อันจะเป็นแบบอย่างเอื้อให้บุคลากรในสถานศึกษามีทักษะการบริหารสถานศึกษาไปด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กำกับของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 36 และ มาตรา 37 แห่งระเบียบบริหาร ราชการ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขต พื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งจังหวัดจันทบุรีแบ่งออกเป็น 2 เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วยอำเภอเมือง จันทบุรี อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม และอำเภอแก่งหางแมว มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 83 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. 2557 : 16-22) และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษาตอนต้น (เฉพาะโรงเรียนขยายโอกาส) จำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอขลุง อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอมะขาม อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาว และอำเภอเขาคิชฌกูฏ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 106 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. 2557 : 3) ซึ่งทั้ง 2 เขตพื้นที่การศึกษามีจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นที่จะพัฒนาบุคลากรในสังกัดให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่สำคัญเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์คือ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรในวัยเรียนมีคุณธรรม นำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคนดีกล้าเก่ง และทันสมัย บนพื้นฐานความเป็นไทยมีเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่ยอมรับพฤติกรรมบางประการ ซึ่งเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนมอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศติดตามประเมินผล บุคลากรในโรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาค่อนข้างน้อย ขาดการกระตุ้นที่ช่วยให้ผู้ตามค้นพบความสามารถของตนเองและใช้ความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการปฏิบัติงานตลอดทั้งยังขาดการกระจายอำนาจทางการบริหารงานอย่างทั่วถึงบางส่วนน่าจะเกิดจากการไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและชุมชนเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. 2557 : 19) ส่วนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า มีปัญหาการเปลี่ยนแปลงบุคลากรจากการย้ายของครูผู้สอนจึงทำให้ ขาดแคลนครูผู้สอน ซึ่งบริบทและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป อยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลและขาดแคลนครูส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนอัตรากำลังบ่อย แต่ก็ยังมีครูบางส่วนที่อยู่ในพื้นที่ได้นานหลาย ๆ ปี และบางคนอยู่จนถึงวัยเกษียณอายุราชการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. 2557 : 3) ซึ่งทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ครูและบุคลากรเหล่านี้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเลทวูดและมอนต์โกรี (Leithwood and Montgomery. 1986 : 25) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะในการบริหารงานส่งผลทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผล ในขณะที่ล็อกและคณะ (Locke and others. 1991 : 53) พบว่า ความรู้และทักษะการบริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารงาน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้โรงเรียน เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพทักษะของผู้บริหารอันจะเป็นแนวทางสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาและการ เรียนรู้ในสถานศึกษา ชุมชน วงการการศึกษาและการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางพัฒนาเพื่อทำให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงไว้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพทักษะของผู้บริหาร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานและลดอัตราการโยกย้ายของครู ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้ ไปเป็นแนวทางพัฒนาความร่วมมือของครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน อันเป็นแนวทางสำคัญ ต่อการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ในสถานศึกษา ชุมชน วงการการศึกษาและการพัฒนา ประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2560 ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 จำนวน 1,249 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 1,464 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,713 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2560 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหา กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มี 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ทักษะด้านเทคนิควิธี
- 1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มี 6 ด้าน แบ่งเป็นดังนี้

- 2.1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม
- 2.2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ
- 2.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม
- 2.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ
- 2.5 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร
- 2.6 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานตามภารกิจหลักซึ่งมีความสำคัญมาก อาศัยการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องคำนึงถึงความแตกต่างของครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อมีการทำงานร่วมกัน โดยกรมทักษะทางการบริหารต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิควิธี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ เทคนิคการสั่งการ

การมอบหมายงาน การประเมิน การสอนงาน เทคนิคในการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว และเทคนิคในการระดมความคิดการทำงานแบบร่วมมือ

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจในความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมและวัฒนธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอรรถาศัยดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกันเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะสมาชิกของกลุ่ม มีผลทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจและโน้มน้าวให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นแก่บุคคลรอบข้างในการปฏิบัติงาน

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำงานเข้าใจกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในการกำหนดทิศทางวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ภาระงาน ยุทธศาสตร์ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการรวมตัว ร่วมมือกันเรียนรู้การปฏิบัติงานร่วมกัน สะท้อนผลกลับ และเป็นผู้นำร่วมกัน เพื่อพัฒนาวิชาชีพสู่คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันเกี่ยวกับด้านการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน เน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีประสิทธิภาพและ โรงเรียนมีประสิทธิผล โดยมีเป้าหมายทิศทางเดียวกัน มุ่งสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน

2. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิธีการที่หลากหลายในการสอน มีหลักสูตรที่ทันสมัย มีการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน และรู้ความต้องการของนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน มีการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อมาปรับปรุงการเรียนการสอน รวมทั้งมีการสร้างและแสวงหาความรู้การแลกเปลี่ยนความรู้ การประมวลและจัดเก็บความรู้และการนำความรู้ไปใช้

3. ด้านภาวะผู้นำร่วม หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกัน อย่างมีความสุขของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบรรยากาศที่มีการเรียนรู้แบบนำตนเองของครู เพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเป็นสำคัญ โดยต้องมีผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้การปฏิบัติงานที่ตรงกับภาระงานโดยมุ่งสู่คุณภาพของผู้เรียน โดยการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบรรยากาศที่เป็นการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเป็นสำคัญ

5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อเติมเต็มส่วนที่ขาดของแต่ละคน โดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันและมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน หมายถึง โครงสร้างที่สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตร และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่มีหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

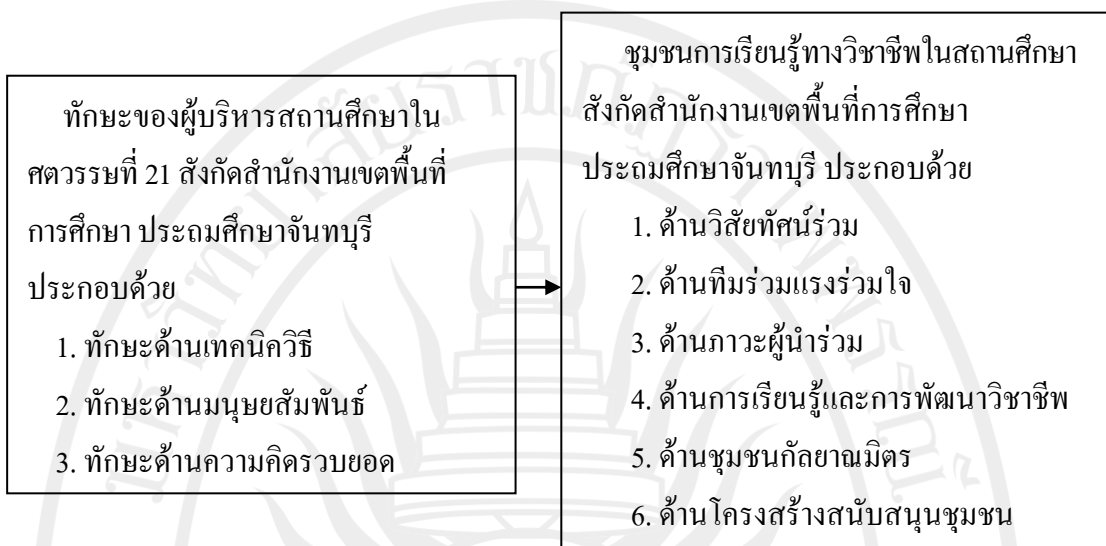
บุคลากรทางการศึกษา หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของไวล์ (Wiles, 1967 : 80) เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanmi, 1994 : 119-120) เดรก และ โรว์ (Drake and Roe, 1996 : 201) จันทรานี สงวนนาม (2553 : 17) และแคทซ์ (Katz, 2005 : 104) ส่วนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากแนวคิดของ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป. : 7) สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.ป.ป. : 7) วิจารย์ พานิช (2556 : 51 - 56) และสมาคมวิจัยและพัฒนาวิชาชีพบุคลากร (2560 : 223) จากนั้นนำมาวิเคราะห์และปรับประยุกต์ใช้เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1

ตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรเกณฑ์

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมาก
2. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมาก
3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี
4. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี